

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/33/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2211210157
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lea Stovičková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2211210157.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ley Stovičkovej a sudkýň JUDr. Ivety Jankovičovej a JUDr. Andrey Dudášovej v právnej veci navrhovateľa CETELEM Slovensko, a. s. , Bratislava, Panenská 7, IČO : 35 787 783, zastúpeného JUDr. Helenou Strachotovou, advokátkou, Martin, Hviezdoslavova 7, proti odporkyni Y. C., nar. XX.X.XXXX, bytom R. P., M. F. XXXX/XX, o zaplatenie 830,94 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 29. septembra 2011, č. k. 8C/139/2011-103, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e.**

Odporkyni nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom napadnutým odvolaním zamietol návrh navrhovateľa a odporkyni nepriznal náhradu trov konania.

Rozhodnutie odôvodnil ust. § 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a ust. § 39 a § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka a absolútnou neplatnosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej si navrhovateľ uplatňuje svoj nárok v tomto konaní, z dôvodu nedostatku jej písomnej formy. Vychádzal pritom z posúdenia predbežnej otázky platnosti zmluvy o revolvingovom úvere, ktorá mala byť uzavretá 8.1.2004, s úverovým rámcom 663,88 eur (20 000 Sk) spolu so zmluvou o spotrebiteľskom úvere vo výške 161,99 eur (4 880 Sk). Dospel k záveru o neunesení dôkazného bremena navrhovateľom o tom, že medzi ním a odporkyňou bola platne uzavretá zmluva o revolvingovom úvere. Posudzujúc tlačivo/žiadosť/zmluvu o spotrebiteľskom úvere dospel k záveru, že uvedené tlačivo primárne slúžilo podkladom na uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere 161,99 eur na nákup tovaru a sekundárnym prvkom na nej je vopred navrhovateľom vypracovaná a do zmluvy zapracovaná žiadosť odporkyne o zaradenie do zoznamu žiadateľov o poskytnutie úverového rámca, žiadosť o poskytnutie úverového rámca, žiadosť o vydanie úverovej karty, označená v zmluve ako časť C. Uvedené tlačivo posúdil žiadosťou nevypracovanou odporkyňou, ale navrhovateľom s tým, že ide o tzv. typovú zmluvu, t. j. zmluvu vrátane jej Všeobecných obchodných podmienok vopred pripravených, nakoľko navrhovateľ ich pripravil bez účasti druhej strany - spotrebiteľa pre vopred neurčený, široký okruh spotrebiteľov, pričom konkrétny spotrebiteľ nemá právo zásadným spôsobom do nej zasahovať a prípadne meniť jej podmienky, okrem výšky úveru, prípadne výšky splátok a do určitej miery doby splatnosti. Zdôraznil, že koncipovaním zmluvy a umiestnením jednotlivých jej častí, vrátane časti C, navrhovateľ vopred vnútil konajúcej osobe - odporkyni aj podpis iného úkonu, než iba toho, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jej záujmu, pretože podpisom želanej zmluvy sa konajúca osoba súčasne podpísala aj pod tú časť textu, ktorá sa týkala absolútne iného právneho vzťahu, ktorý mal vzniknúť až v budúcnosti

(časť „C“). Poukázal tiež, že navyiac ide o text písaný tak malým písmom, že je skoro voľným okom až nečitateľný. Odporkyňa nemala možnosť voľby podpísať len zmluvu o spotrebiteľskom úvere na 161,99 eur (4 880 Sk) určeného na nákup tovaru. Uvedené konanie navrhovateľa vyhodnotil v rozpore s dobrými mravmi nielen podľa ust. § 3 Občianskeho zákonníka a ust. § 6 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa, pretože navrhovateľ týmto spôsobom využil svoje postavenie dodávateľa a porušil zmluvnú slobodu odporkyne, nakoľko jej nanútil podpisom jednej zmluvy podpis žiadosti o uzavretie druhej zmluvy v budúcnosti. Odporkyňa pokiaľ chcela úver na nákup tovaru, zákonite tým musela podpísať aj časť „C“ zmluvy, ktorý nie je možné podpísať bez časti „C“. Navyiac, že ide o vzťah až do budúcnosti, vyplýva z formulácie textu v časti „C“, kde sa uvádza: „Beriem na vedomie, že moja žiadosť o vydanie úverovej karty bude posudzovaná najmä podľa údajov uvedených v žiadosti o poskytnutie klasického spotrebiteľského úveru a priebehu jeho splácania.“. Z takto formulovanej vety jednoznačne vyvodil, že odporkyňa by najprv mala začať so splácaním klasického spotrebiteľského úveru vo výške 161,99 eur určeného na nákup tovaru, uvedeného v časti „A“ tlačiva a až potom navrhovateľ posúdi priebeh splácania tohto úveru a následne jej žiadosť v časti „C“. Okrem uvedeného časť „C“ nehovorí o tom, že navrhovateľ a odporkyňa uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere na úverový rámec 663,88 eur (20 000 Sk). Neobsahuje ani podmienky vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, najmä ust. § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Časť „C“ hovorí len o žiadostiach odporkyne, ktoré ale majú byť posúdené až v budúcnosti, po vyhodnotení jej platobnej disciplíny z časti „A“. Z uvedeného vyvodil, že na žiadosť zákazníka, sa iba účastníci zmluvy o klasickom spotrebiteľskom úvere môžu v budúcnosti dohodnúť o prípadnom revolvingovom úvere. Vyslovil, že ak veriteľ týmto spôsobom písomný prísľub splní tým, že niekomu požičia peniaze a za zmluvu o úvere považuje súhlas s uzavretím zmluvy o revolvingovom úvere bez osobitnej písomnej zmluvy, v ktorej by tento záväzkový vzťah bol individualizovaný so všetkými náležitosťami vyžadovanými § 4 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, nebola dodržaná predpísaná písomná forma, a preto je zmluva neplatná. Súhlas s revolvingovým úverom, ako jednostranný úkon, nie je zmluvou, pretože neobsahuje dohodu strán ani o výške úroku z úveru, ani výške úroku z omeškania, ani o poplatkoch a už vôbec nie ustanovenia o zmluvnej pokute. Nesporným považoval poskytnutie plnenia navrhovateľom odporkyni bez platnej zmluvy v zmysle § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože za platnú je možné považovať len zmluvu v písomnej forme, v ktorej ale absentuje niektorá z náležitostí uvedených v ust. § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Z uvedeného dospel k záveru, že pre nedostatok písomnej formy, navrhovateľ nemá právo požadovať od odporkyne nič viac, len naozaj poskytnuté plnenie, t. j. jeho nároku na mesačné splátky obsahujúce aj úroky, nároku na zmluvnú pokutu a nároku na poplatky z úveru, nie je možné poskytnúť súdnu ochranu. Vychádzajúc z nesporných skutočností o výške skutočne poskytnutého plnenia navrhovateľom odporkyni vo výške 2 592,46 eur a ňou poskytnutého plnenia navrhovateľovi vo výške 2 562,92 eur + 250 eur dospel k záveru, že odporkyňa v skutočnosti zaplatila navrhovateľovi viac, než jej poskytol. Neprisúdenie úrokov z omeškania odôvodnil tým, že navrhovateľovi nárok na ich prisúdenie nevznikol z dôvodu, že odporkyňa nebola s akýmkoľvek plnením v omeškaní. Rozhodnutie vo výroku o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a tým, že úspešná odporkyňa v konaní si trovy neuplatnila.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie navrhovateľ, ktorý navrhol jeho zmenu tak, aby súd uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 830,94 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania z 1 024,27 eur od 1.1.2010 do 17.3.2010, z 930,94 eur od 18.3.2010 do 30.4.2010, z 930,94 eur od 31.4.2010 do zaplataenia alebo rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci a nepreskúmateľnosťou rozsudku súdu prvého stupňa. Nesprávne právne posúdenie súdom prvého stupňa videl v tom, že právny vzťah medzi účastníkmi konania vyhodnotil vzťahom výlučne s prvkami spotrebiteľskej zmluvy, pričom opomenul prihliadnúť na ust. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, podľa ktorého sa touto (t. j. treťou) časťou Obchodného zákonníka spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy (okrem iných) o úvere, ktorá je absolútnym obchodom, kedy nie je rozhodujúca povaha účastníkov zmluvného vzťahu. Z citovaného ustanovenia, podľa odvolateľa vyplýva, že vzťah vzniknutý medzi navrhovateľom a odporkyňou je vzťahom obchodno-právnym, preto sa naň budú primerane vzťahovať ustanovenia Obchodného zákonníka s prvkami spotrebiteľského úveru v súlade so zákonom o spotrebiteľských úveroch. Vychádzajúc z ust. § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, súčasná legislatíva pripúšťa možnosť aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka, navyiac v niektorých prípadoch ju nie je možné vylúčiť vzhľadom na zakotvenie tzv. absolútnych obchodov, t. j. obchodných záväzkových vzťahov, ktoré sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu

účastníkov tohto záväzkového vzťahu, t. j. bez ohľadu na to, že jedným z účastníkov zmluvného/záväzkového vzťahu je spotrebiteľ. Odvolateľ argumentoval, že súd prvého stupňa sa s uvedenou skutočnosťou žiadnym spôsobom nevysporiadal a na dotknuté ustanovenie Obchodného zákonníka neprihliadol, z ktorého dôvodu je rozsudok súdu prvého stupňa nepreskúmateľným. Odvolateľ tvrdil, že súd prvého stupňa mal prihliadnuť aj na ust. § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka, ktoré umožňuje vyjadriť súhlas s návrhom vykonaním určitého úkonu - v danom prípade išlo o zaslanie karty (obyčajnou zásielkou) a PIN-kódu (doporučenou zásielkou) odporkyni a tiež poskytnutie tzv. úverového rámca a tým umožnenie odporkyni vybrať finančné prostriedky v rozsahu poskytnutého úverového rámca v súlade s dohodnutými obchodnými podmienkami. Poukázal tiež na to, že odporkyňa sa uzavretou zmluvou o revolvingovom úvere riadila a plnila z nej vyplývajúce záväzky tým, že v súlade so zmluvnými podmienkami úver splácala, proti uplatnenému nároku nič nenamietala a žiadnym spôsobom ho nerozporovala a nespochybnila. Poukázal na to, že v občiansko-právnom konaní je na navrhovateľovi, aby preukázal, že je pravdepodobnejšie, že právny nárok navrhovateľa, ktorý je predmetom súdneho sporu, existuje než to, že tento právny nárok neexistuje. Takýto rozsah unesenia dôkazného bremena je v úplnom súlade so zásadami a princípmi, na ktorých je systém súkromného práva založený. Namietal tiež záver súdu prvého stupňa o tom, že úverová zmluva neobsahuje dostatočnú individualizáciu úveru, nakoľko nejde o osobitne dojednanú zmluvu. Podľa odvolateľa zákon žiadnym spôsobom nezakazuje uzavrieť viacero zmlúv v rámci jedného dokumentu, či listiny a v praxi je celkom bežné uzatváranie viacerých zmlúv v rámci dokumentu, navyše predložená zmluva obsahuje aj náležitosti zmluvy o revolvingovom úvere, ktoré má zmluva o revolvingovom úvere v súlade so zákonom o spotrebiteľských úveroch obsahovať.

Odporkyňa odvolací návrh nepodala a k odvolaniu navrhovateľa sa písomne nevyjadřila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O. s. p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O. s. p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O. s. p.), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. b/, d/ a f/ O. s. p.), preskúmal rozhodnutie v rozsahu a dôvodoch odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že rozsudok prvostupňového súdu je vecne správny, v dôsledku čoho sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie.

Predmetom odvolacieho konania je zaplatenie 830,94 eur s príslušenstvom.

Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ si svoj nárok uplatnil na základe zmluvy o revolvingovom úvere, uzavretej s odporkyňou 8.1.2004, odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa postupoval podľa § 135 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a vyriešil si predbežnou otázkou platnosť zmluvy o revolvingovom úvere. Navrhovateľ si svoj nárok uplatnil zo Žiadosti/zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru z 8.1.2004 č. 260265419998597 časť „C“ úverová karta. Súčasťou uvedenej žiadosti/zmluvy je pred časťou „C“ časť „A“ a „B“ s tým, že v časti „A“ sú vpísané údaje o odporkyni a v časti „B“ sú vpísané údaje o klasickom úvere, z ktorého vyplýva predajná cena tovaru v Sk 4 880, priama platba 100 Sk a výška úveru 4 780 Sk, počet splátok 24, výška mesačných splátok 277 Sk, súčet mesačných splátok 6 648 Sk, cena úveru 1 868 Sk, dátum prvej splátky najskôr 15.2.2004, termín splatnosti 15. deň v mesiaci, spôsob splácania poštovou poukážkou, ročná miera nákladov 17,93 %. Ďalej v časti „B“ sú uvedené ďalšie údaje o odporkyni, o jej bývaní, počte vyživovaných detí, o jej povolání, zamestnávateľovi, príjmov a výdavkoch. V bode „C“ je uvedené : „Ďalej žiadam, aby ma spoločnosť CETELEM SLOVENSKO, a. s. zaradila do zoznamu žiadateľov o poskytnutie úverového rámca, poskytla mi úverový rámec vo výške 20 000 Sk a vydala úverovú kartu na moje meno. Beriem na vedomie, že moja žiadosť o vydanie úverovej karty bude posudzovaná na základe údajov uvedených v žiadosti o poskytnutie klasického spotrebiteľského úveru a priebehu jeho splácania, a že v prípade, že po vyhodnotení aktuálnej situácie nebude možné vyhovieť tejto žiadosti v plnom rozsahu, môže CETELEM SLOVENSKO a. s. zmeniť navrhovanú výšku úverového rámca na ním stanovenú nižšiu výšku. Zaväzujem sa splácať čerpaný úver a príslušné náklady v pravidelných mesačných splátkach vo výške minimálne 5 % mne poskytnutého aktuálneho úverového rámca. Termín splatnosti je 10. deň v

mesiaci a spôsob splácania je zhodný so zvolenou možnosťou v časti „B“. Aktuálna výška poplatku za výpis z úverového účtu je stanovená v sadzobníku poplatkov CETELEM SLOVENSKO a. s.“

Z výzvy na splatenie dlžnej čiastky úveru zo 16.10.2009 vyplýva výzva navrhovateľa smerovaná odporkyni na zaplatenie dlžnej čiastky 305,79 eur vrátane príslušenstva a upozornenie, že pokiaľ nepríde k okamžitej úhrade tejto dlžnej čiastky, navrhovateľ je oprávnený v zmysle príslušných ustanovení Všeobecných podmienok pre poskytnutie spotrebiteľského úveru/Všeobecných podmienok pre poskytnutie revolvingového úveru a vydanie kreditnej karty, odstúpiť od zmluvy o úvere a požadovať splatenie celej dlžnej sumy vrátane príslušenstva ku dňu účinnosti odstúpenia. Z čiastočného odstúpenia od úverovej zmluvy č. 42621417009100 z 24.11.2009 vyplýva, odstúpenie navrhovateľa podľa čl. IV.-4.-2. Všeobecných podmienok spotrebiteľského úveru poskytovaného spoločnosťou CETELEM SLOVENSKO a. s. od úverovej zmluvy - časti týkajúcej sa úverovej karty s tým, že úver k 31.12.2009 sa stáva splatným v celom rozsahu vo výške 1 080,94 eur, pozostávajúci z 288 eur dlžných mesačných splátok úveru, t. j. úverovej istiny vrátane úrokov po lehote splatnosti ku dňu účinnosti odstúpenia, 736,27 eur, t. j. úverovej istiny splatnej ku dňu účinnosti odstúpenia od zmluvy, 56,67 eur, t. j. zmluvnej pokuty za omeškania so splácaním úveru. Z potvrdenia navrhovateľa z 13.7.2001 vyplýva, že odporkyni poskytol finančné prostriedky v celkovej výške 2 592,46 eur, z ktorých zaplatila 2 562,92 eur + 250,00 eur po odstúpení úverovej zmluvy. Uvedené vyplýva tiež zo špecifikácie istiny priloženej navrhovateľom, z ktorej vyplýva, že k 31.10.2008 odporkyňa čerpala finančné prostriedky v celkovej výške 2 649,34 eur.

Vzhľadom k tomu, že zmluva o revolvingovom úvere mala byť uzavretá 8.1.2004, odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa postupoval podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, účinnom od 1.10.2001 do 11.6.2010, v znení účinnom v predpokladanom čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere, t. j. do 30.6.2006.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa. Ods. 2 citovaného ustanovenia negatívnym spôsobom vymenúva zmluvy, na ktoré sa zákon nevzťahuje.

Podľa § 2 zákona č. 258/2001 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie po a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme, b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom, c) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úroku a poplatkov, ktoré sú spojené s poskytutím spotrebiteľského úveru, s výnimkou 1. sankcií uplatnených veriteľom voči spotrebiteľovi za nesplnenie záväzku uvedeného v zmluve o spotrebiteľskom úvere, 2. poplatkov, ktoré je spotrebiteľ povinný zaplatiť pri kúpe tovaru alebo služby okrem kúpnej ceny tovaru alebo kúpnej ceny služieb, 3. poplatkov za prevod peňažných prostriedkov a za udržiavanie účtu určeného na získanie platieb na úhradu spotrebiteľského úveru, platenia úroku a iných poplatkov s výnimkou prípadov, keď spotrebiteľ nemá možnosť výberu veriteľa a tieto poplatky sú neprimerane vysoké v porovnaní s obvyklými poplatkami za obdobné úvery. To sa nevzťahuje na poplatky za vyberanie takýchto úhrad alebo platieb bez ohľadu na to, či sa vykonávajú v hotovosti alebo inak, 4. členských príspevkov pre profesijné a záujmové združenia alebo skupiny, 5. poplatkov za poistenie alebo záruky okrem tých poplatkov, ktoré sú určené na zabezpečenie platby veriteľovi v prípade smrti, invalidity, choroby alebo nezamestnanosti spotrebiteľa v sume rovnakej alebo menšej, ako je celková výška spotrebiteľského úveru, úroku a poplatkov, ktoré musia byť určené veriteľom ako podmienka poskytnutia spotrebiteľského úveru, d) ročnou percentuálnou mierou nákladov sadzba, ktorá sa aplikuje na výpočet podľa prílohy tohto <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2001-258>> zákona z hodnoty celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom a výšky poskytnutého spotrebiteľského úveru, e) poplatkami akákoľvek platba, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť veriteľovi pri poskytnutí úveru, okrem úrokov.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

Podľa § 3 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZSÚ“), spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods. 1 ZSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Podľa ods. 4 citovaného ustanovenia pri nesplnení podmienok podľa ods. 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe po a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Z citovaného ust. § 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere, t. j. aj zmluva o revolvingovom úvere, musí mať písomnú formu. Absencia písomnej formy má za následok jej absolútnu neplatnosť. Uvedený záver vyplýva nielen z ust. § 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, ale aj z ust. § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný. Z tlačiva žiadosti/zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré primárne slúžilo ako podklad na uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere na 4 780 Sk na nákup tovaru, vyplýva tiež sekundárny prvok, ktorým je vopred navrhovateľom vypracovaná a do zmluvy zapracovaná žiadosť odporkyne o zaradenie do zoznamu žiadateľov o poskytnutie úverového rámca, žiadosť o poskytnutie úverového rámca a žiadosť o vydanie úverovej karty, označená v zmluve ako časť „C“. Ide o žiadosť, ktorú nevypracovala odporkyňa, ale navrhovateľ, ktorú pripravil bez účasti druhej strany - spotrebiteľa pre vopred neurčený široký okruh spotrebiteľov, pričom konkrétny spotrebiteľ nemal právo zásadným spôsobom do nej zasahovať a prípadne meniť jej podmienky. Z koncepcie zmluvy a umiestnenia jej jednotlivých častí, vrátane časti „C“ vyplýva, že navrhovateľ vopred vnútil konajúcej osobe - odporkyni aj podpis iného úkonu, než iba toho, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jej záujmu. K uvedenému záveru dospel odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa vychádzajúc z toho, že podpisom želanej zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa odporkyňa súčasne podpísala aj pod tú časť textu, ktorá sa týkala absolútne iného právneho vzťahu, ktorý mal vzniknúť až v budúcnosti. Odporkyňa nemala možnosť voľby podpísať len zmluvu o spotrebiteľskom úvere vo výške 4 780 Sk, určeného na nákup tovaru, pretože ak chcela úver na nákup tovaru, zákonite musela podpísať aj časť „C“ zmluvy. Navyše skutočnosť, že ide o vzťah do budúcnosti, vyplýva z formulácie textu v časti „C“ : „Beriem na vedomie, že moja žiadosť o vydanie úverovej karty bude posudzovaná najmä podľa údajov uvedených v žiadosti o poskytnutie klasického spotrebiteľského úveru a priebehu jeho splácania...“. Z takto formulovanej vety jednoznačne možno vyvodiť, že odporkyňa mala najprv začať so splácaním klasického spotrebiteľského úveru vo výške 4 780 Sk (158,67 eur) určeného na nákup tovaru, uvedeného v časti „A“ a „B“, a až potom navrhovateľ posúdi priebeh splácania tohto úveru a následne jej žiadosť uvedenú časti „C“, ktorá nehovorí nič o tom, že navrhovateľ a odporkyňa uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere s úverovým rámcom 20 000 Sk, ale len o žiadostiach odporkyne, ktoré ale majú byť posúdené až v budúcnosti, po vyhodnotení jej platobnej disciplíny z časti „A“ a „B“. Vzhľadom k nedodržaniu obligatórnej písomnej formy zmluvy o revolvingovom úvere vyžadovanej § 4 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, možno dospieť k záveru o absolútnej neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere. Súhlas navrhovateľa s revolvingovým úverom, ako jednostranným úkonom, nemožno posúdiť zmluvou, nakoľko nebol vyjadrený v obligatórnej písomnej forme tak, aby z neho bolo možné dovodiť dohodu strán o výške revolvingového úveru, výške úroku z úveru, výške úroku z omeškania, ani o poplatkoch a o zmluvnej pokute. Platnosť zmluvy nemožno dovodiť ani s navrhovateľom poskytnutého plnenia odporkyni z dôvodu nedostatku obligatórnej písomnej formy. Platnou je len taká zmluva o revolvingovom úvere, ktorá je uzavretá v obligatórnej písomnej forme, ale absentuje v nej niektorá z náležitostí uvedených v ust. § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Z uvedeného preto vyplýva, že pre absolútnu neplatnosť zmluvy o revolvingovom úvere, navrhovateľ má nárok len na vrátenie plnenia poskytnutého odporkyni, v danom prípade 2 592,46 eur. Keďže odporkyňa navrhovateľovi vrátila 2 812,92 eur (2 562,92 eur + 250), porovnaním výšok oboch veličín možno dospieť k záveru, že navrhovateľovi vrátila viac o 220,46 eur. Navrhovateľov nárok na zaplatenie istiny 830,94 eur je preto nedôvodným. Keďže odporkyňa sa nedostala do omeškania s plnením žiadnej žalovanej

sumy, navrhovateľovi nevzniklo právo v zmysle § 517 ods. 1 veta prvá a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka na úroky z omeškania.

Odvolateľ argumentoval tým, že súd prvého stupňa predmetnú právnu vec nesprávne právne posúdil, nakoľko právny vzťah účastníkov konania vyhodnotil výlučne vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, pričom neprihliadol na ust. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, z ktorého vyplýva, že vzťah, vzniknutý medzi účastníkmi konania, je vzťahom obchodno-právnym, a preto sa naň budú primerane vzťahovať ustanovenia Obchodného zákonníka s prvkami spotrebiteľského úveru v súlade so zákonom o spotrebiteľských úveroch.

Podľa § 261 ods. 3 písm. d) zákona 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, v znení do 31.1.2013 vyplýva, že touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho časti (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Z citovaného ustanovenia vyplýva rozlišovacie kritérium pre posudzovanie obchodno-záväzkového vzťahu, ktorým je povaha, resp. podstata samého vzťahu, bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkových vzťahov. Z uvedeného vyplýva, že nie je rozhodujúcim subjekt, ale objekt záväzkového vzťahu. Vzťahy, ktoré sú taxatívne vymenované v ods. 3 majú vzhľadom na vzťah vždy povahu obchodného záväzkového vzťahu. Ide o absolútne obchodné záväzkové vzťahy (absolútne obchody). Pod písm. d) sú zaradené taxatívne vymenované typy zmlúv, ktoré sú napospol upravené Obchodným zákonníkom a pri ktorých niet pochybností, že ich možno považovať za absolútne obchody. Záväzkové vzťahy z uvedených zmlúv budú mať vždy charakter absolútnych obchodov, čo znamená, že vždy budú podliehať režimu Obchodného zákonníka. Ostatné zmluvy upravené Obchodným zákonníkom budú podliehať tomuto režimu len za predpokladu, že spĺnia podmienky ustanovené v § 261 ods. 1 alebo 2, čím získajú charakter relatívnych obchodov. S uvedeným záverom odvolateľa odvolací súd nesúhlasí z dôvodu, že zákon o spotrebiteľskom úvere je špeciálnym zákonom k všeobecnému predpisu o zmluvách o úvere, upravených v Obchodnom zákonníku. Vychádzajúc preto zo zásady *lex specialis derogat lex generalis* možno dospieť k záveru, že v zmysle § 23a ods. 1, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, možno dospieť k záveru, že špeciálny predpis ustanovuje, že spotrebiteľskými zmluvami sú aj zmluvy podľa Obchodného zákonníka, t. j. aj tzv. zmluvy o absolútnom obchode, t. j. aj zmluvy o úvere, pričom tiež z ust. § 1 ods. 1 vyplýva, že tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa, účinnom od 3.12.1992 do 1.7.2007. Na závere o tom, že zmluva o úvere, uzavretá podľa Obchodného zákonníka, je spotrebiteľskou zmluvou, nič nemení ani navrhovateľom tvrdené ustanovenie § 369 ods. 1 v súčasnom znení, z ktorého vyplýva, že aj úroky z omeškania v zmluve o úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, možno dohodnúť len vo výške ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva a nie podľa predpisov obchodného práva. Uvedené ustanovenie, ako z neho vyplýva, sa týka len výšky úrokov z omeškania. Cieľom novely bolo zjednotenie právnej úpravy, týkajúcej sa výšky úrokov z omeškania v občiansko-právnych vzťahoch a obchodno-právnych vzťahoch, s tým rozdielom, že v obchodno-právnych vzťahoch sa bude uprednostňovať dohoda o výške úrokov z omeškania, ktorá môže byť vyššia ako zákonné úroky s tým, že s účinnosťou od 15.1.2009 sa uvedené ustanovenie bude aplikovať aj na obchodno-právne vzťahy. Okrem uvedeného, citované ustanovenie je účinným až od 15.1.2009. Pokiaľ navrhovateľ argumentoval tým, že v danej veci je potrebné vychádzať z ust. § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka, podľa ktorého s prihliadnutím na obsah návrhu na uzavretie zmluvy alebo v dôsledku praxe, ktorú si strany medzi sebou zaviedli, alebo s prihliadnutím na zvyklosti rozhodné podľa tohto zákona, môže osoba, ktorej je návrh určený, vyjadriť súhlas s návrhom vykonaním určitého úkonu (napr. odoslaním tovaru alebo zaplatením kúpnej ceny) bez upovedomenia navrhovateľa, v tomto prípade je prijatie návrhu účinné v okamihu, keď sa tento úkon urobil, ak došlo k nemu pred uplynutím lehoty rozhodnej pre prijatie návrhu. I keď ust. § 497 Obchodného zákonníka nevyžaduje pre platnosť úverovej zmluvy písomnú formu a z ust. § 272 ods.

1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva vyžaduje pre platnosť písomnú formu iba v prípadoch ustanovených zákonom alebo keď aspoň jedna strana pri rokovaní o uzavretí zmluvy prejaví vôľu, aby sa zmluva uzavrela v písomnej forme, možno dospieť k záveru, že v danom prípade je potrebné aplikovať ustanovenie špeciálneho predpisu, ktorým je § 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, v zmysle ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorým je aj zmluva o revolvingovom úvere, musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Argumentácia odvolateľa preto v danom prípade nie je dôvodnou.

Odvolací súd v zmysle § 219 O. s. p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej z dôvodu jeho vecnej správnosti, ktorý potvrdil aj vo výroku o trovách konania vzhľadom k tomu, že súd prvého stupňa správne postupoval podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a úspešnej odporkyni nepriznal náhradu trov konania vzhľadom k tomu, že si ich neuplatnila.

Odvolací súd postupujúc podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v zmysle § 142 ods. 1 O. s. p. rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že úspešnej odporkyni v odvolacom konaní nepriznal náhradu trov odvolacieho konania vzhľadom k tomu, že si ich neuplatnila.

Senát krajského súdu rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.